

اصلاح

په یو نه لاسی شپږمیاشتنی
د کابل په ښار کېږي ۲۵- افغانی ۱۴- افغانی
په افغانستان کېږي ۳۰- افغانی ۱۸- افغانی
په دبانډنیو هوادو کېږي یونیم یون ۱۸ شلنگ

روزنامه طلوع افغان

میرهن است نهضت مطبوعات
و توسعه ساحة نشریات در راه پیشرفت
ثقافت و تنویر اذهان عامه که یگانه
ارزوی وطن خواهان دانسته میشود
رول مهمی داشته و بهر اندازه که بطرف
این موضوع مهم عطف توجه نمایند
البته بهمان پایه فواید تأثیرات آن
را در کمترین فرصت درک خواهند نمود.
خوش بختانه امر وز در شتون
مختلفه کشوری و لشکری وطن عزیز ما
فعالیت های زیادی بملاحظه میرسد
و امور اصلاحی مملکت حسب مرام
یکی بعد دیگری با رعایت و به موقع اجرا
میشود و این استفاده از فرصت و موقع
شنسی به ما میفهماند که آینده وطن
در خشان و زحمات اولیای امور و افراد
آن قابل هرگونه قدر و ستایش است.
باری اگر دقت رود این حقیقت
با وضاحت تمام ثابت میشود که تأثیر
مطبوعات در اثر عمومیت و توسعه آن
نسبت بدیگر ذرائع تنویر توده بیشتر
بود و عوام المنفعه دانسته میشود بهین
لحاظ در این اواخر مطبوعات وطن
او وجود مشکلات زیاد در راه تعمیم
علم و ثقافت به کامیابیهای مهمی نائل
شده است. من جمله باختر اصلاح راد
که در ۱۴ قوس جریده هفته و ار
طلوع افغان وارد مرحله جدیدی
گردیده و از این پس نشریات خود را
توسعه داده و بهیچ روز نامه مورد
استماده مطالعین محترم قرار نمی یابد
چنانچه بتاريخ مذکور نخستین شماره
روزنامه آن که به تمثال اعلیحضرت
هما یونم مزین بود بمنصه اشاعه
گذارده شد.
آری در محیط علم و ادب پرور
فندهار در آن سرزمینیکه مهد تربیت
نوابغ و بزرگان این آب و خاک دانسته
میشود و ادب و ثقافت آن شهرت تاریخی
دارد نشر این روزنامه از ضروریات
اولیه بشمار رفته و احتیاج جدی به آن
حس میشود.
روزنامه طلوع افغان در سلك
مطاران خود دارای اهمیت مخصوصی
بوده و استفادهای بس بزرگی از آن
مأمول است و خوش بختانه تمام نشریات
آن بزبان ملی صورت گرفته و مخصوصاً
برای متعلمین این زبان مأخذ بزرگ
پیشرفت و تکامل محسوب میشود
و البته خوانندگان محترم ما از ذوق
و آثار فکری نویسندگان فندهار
استفاده خواهند نمود.
چیز دیگری که امید ما را نسبت
به آینده درخشان مطبوعات تقویه
می نماید همکاران ری های و لایه
و نائبان حکومتی ها با از باب جرائد
و دوائر مطبوعاتی وطن است چه حسب
خبرهای باختر ایشان بایش نهادت
مدیریت های مطبوعات اولتر از همه
موافقت نموده و در عملی ساختن آنها
تسهیلات زیادی فراهم می نمایند.
اگر چه تأسیس و بر وی کار
آوردن موسسات علمی و تربیتی و توسعه
آن ها در اول وهله و مخصوصاً در این
موقع مشکلات زیادی دارد و شاید
در نخستین مراحل احداث آن به موانع

دبانډنی خبرونه

مسکو : دا وکراین ددوم مجاذ
لیتکر و له ډډرې ورځو سختی جگړې
و روسته د قوس په (۱۷) تاریخ
د (زنمنکا) ښار او داور گادی مهم
مرکز له المانیانو بېرته ونيو. شوروی
پا نك دارو عسکرو په زنمنکا کښې
د المانیانو مدافعه ماته کړه او دالمانی
فو محو نوسانه ئی درز اچولی دی
او دالمان دتنگ اوراتنگ لاره ئی قطع
کړې ده شوروی فو محو نو، المانی
فو محو ته سختی ضربې ورکړې او دالمان
عسکر و سخت مقاومت وکړ المانی
طاقت دښار په غاړو کښې د تانسکو په واسطه
مقاومت وکړ او خو محله ئی حمله وکړه
لسکن شوروی فو محو نو د هغوی مقاومت
مات کړ او دزنمنکا ښار او کو خوته
و رنوتل. یرون مازدیگر شوروی
فو او دزنمنکا داور گادو مرکز او ښار
له المانی عسکر وڅخه پاک کړ او دډې ښار
د یولو په جگړه کښې دالمان تخنیکي
او ژوندي فو ئی ته درانده تلفات
او خسارې ورسېدلې.
سم دنیگری احصائی سره دالمان
(۱۵۰۰) عسکر او منصبداران مړه
او ۲۳ تانکه ئی یونیا شوه.
او ډېره ولجه چه په هغې کښې
خه نیو په اود جنگی مهماتو او حربی
لو ازمو گودام هم شام ل دی، سره
ډېر وبنديانو شوروی عسکر و نیول.
(تاس)
مسکو : د قوس په ۱۸ تاریخ
شوروی فو محو نو د (کیروفو گراد)
په خوا کښې ډېر وروان لځایونه چه په هغو
کښې (گریگوريفکا) او (کویانی)
او د (زیروفکا) داور گادی استانه
او (کابانوفکا) هم شام ل دی و نیول.
(تاس)
مسکو : د (مالین) دښار په جنوب
کښې شوروی فو محو نو دالمان دبیاده
عسکر او تانک داری فو محو نو دکرکی
او دوی تخنیکي او ژوندي فو ئی ته
درانده تاوانونه و اړول. (تاس)
مسکو : د دسمبر ۸ تاریخ په ټولو
مجازو کښې د غلیم ۱۲۲ تانکه ۱۶
الوتکی بر بادی شوی. (تاس)
الجزیره : د متحدینو حربی اعلامیه
وا ئی چه : د اتم لمبر اردو کانا دانی
عسکر و دموتوریزه قواؤ په معاونت د
همورو د سیند په شمال کښې د سختی
جگړې په نتیجه کښې خپل موقعیت ټینګه
کړ او پنځم لمبر اردو یو مهمه غنډی چه
دروما یر سرک سور او حاکمه د مونیوله
د متحدینو عسکر و (وکا دیواندرو)
هم و نیو المانی عسکر دده گاری گلیانو»
متعددی مقابل شد ولی به مجرد رفع
موانع و مشکلات از مقاصد مطلوبه
وفوائد متصوره یکی بعد دیگری متتبع
خواهیم شد.
ماموفیت جدید جریده طلوع
افغان راه بنیغالی محمد یوسف خان
(ایازی) و سائر متصدیان آن تبریک
گفته و امیدواریم این روزنامه آبرومند
در انجام وظیفه مملکتی خود پیش از پیش
موفق بوده و مصدر خدمات مهمتری
برای ملت و مملکت افغانستان گردد.

کورنی خبرونه

د سیند د شرقی غاړی د منطقی څخه
و شړل شوه یو څه وسه او تجهیزات
د متحدینو د قواؤ په لاس ورغلل. د
پنجشنبې په ورځ د متحدینو الوتکو
پر (کویانو) ښارې وکړه او دروما
پر منطقه او د ایطالیایه شرقی ساحل
کښې ئی د المان پر ارتباطی خطوطو
هم ښارې وکړه. (ریوټر)
چونکننگ : د چین حربی اعلامیه :
د پنجشنبې په ورځ وروسته د (۸)
ورځو تر جگړې چه د ښار په کوڅو
او بازارو کښې وشوه د چانګنی ښار له
جایانیانو بېرته و نیول شو او، اوس
د جایان عسکر د چانګنی په شرق کښې
د (نوبی تانک) و خاونه پر شا کښی
اوس د چانګنی د شرق په (۲۰) میلی
کښې توده جگړه جاری ده. (ریوټر)
لندن : د انگلستان د بحری وزارت
اعلامیه وا ئی چه : د جمعې په ورځ
د انگلستان بحری قوی د هالینډ و ساحل
ته نژدی د جرمن ډیبر یو یو یوه قافله
حمله وکړه او د جرمن یوه بار وړونکی
بېرې ئی دوه کپم دانگر یز جنګی
بېرې- ټولی روغی بېرته راغلی. (ریوټر)
لندن : (کلفتن براون) د
انگلستان د دارالعوام نطق وویل
چه هغه وخت چه د چین هیئت و انگلستان
ته راغلی و ونود لځانه سره ئی د چین
دملی او سیاسی مجلس درئیس او د
هغه د اعضاؤ مکتوب چه په هغه کښې
د انگلستان داعیان درئیس او د دارالعوام
د نطق په نامه مبارکی او نور تعارفونه
لیکل شوی و و هم راوړی او ضمنا
لیکل شوی و چه و انگلستان ته د
چین هیئت د مسافرت په اثر به ددې
دواړو مملکتو مناسبات او روابط
لایسی ټینګه شی لڅکه چه د فتح دورغی
د نژد یوالی په نسبت لازمه ده چه د
انگلستان او چین تر مینځ تماس ډېر
موجود شی. دغه نطق ضمنا د دارالعوام
له اعضاؤ نه درخواست وکړ چه دوی
هم د چین د دوستانه احساساتو په مقابل
کښې یو مناسب لځواب ولیکي چه داعیان
د مجلس درئیس او د هغه د اعضاؤ د لځواب
سره یو لځای و لېږل شی. د هغه نطق
د درخواست د دارالعوام د اعضاؤ له
خوا به گرمجوشی سره ومنل شو. (ریوټر)
لندن : د انگلستان د داخله وزیر
دخوا د قانون یو احتیاطی مسوده نشر
اوپه هغه کښې ویل شویدی چه باید د
هغه خلقو درای ورکولو د حق موده چه
په ماوراء بحار کښې په حربی چارو
بوخت دی ډېر شی. (ریوټر)
لندن : د جمعې په ورځ دا کتر
(وانکن کون) په انگلستان کښې د
چین لوی سفیر په لندن کښې د چین د
قاشی دنمایش د افتتاح په وخت کښې
ویل چه د انگلستان او چین خلق
خواهش آری چه د جگړې په وخت کښې
او وروسته له هغه یو ډله ښه سره
وپیژنی او پدی واسطه باید چه د
دوی مرسته او همکاری نه یوازی د
دوی دپاره بلکه د انسانیت دپاره هم
ښه نمره وښندی ددی د مقصد د حاصلولو

د شپې وستری خبرونه

الجزیره : ۸ لمبر اردو په یوه بله
نقطه کښې د (مورو) له سیند څخه تیر
شوی دی او د انگلیس فو سره
د آلمانیاو د متقابلې حملې پر مخ درومی
اود (سانلیانادی) کلی ئی و نیو.
برلین : «زیتومیر» او (کروستن)
په جېهو کښې ډیرې نوي مخکې
د آلمان د قواؤ لاس ته ورغلی دی.
د (بریتانیا) او (برسینا) په جېهو کښې
دروس د قوی حملې ضعیفی اود آلمان
د قوی د تعرضی عملیاتو په اثر لځنی
کلی او لوجی او بنديان د آلمان د عسکر
لاسه ته ورغلی دی.
برلین : د (واتارو) په جنوب غرب
او د (ادربانیک) په سواحلو کښې د
متحدینو یر له پسې حملې سره د ډیرو
تلفاتو وراړولو رد شوې.
لندن : ایډن د انگلستان خار چه
وزیر سره له (وای نانت) چه په لندن
کښې د اتارو نوبی لوی سفیر دی د الوتکی
پنډر په بېرته لندن ته راغلی ده د رسېدلو
په وخت کښې د تهران او قاهرې د
کنفرانسو په نسبت داسی تبصره وکړه
چه مونږ درې هفتی په خورا کوشش
سره تیری کړې او خورا ښی نتیجی
مو لاس ته راغلی.
لندن : د برلین دخبر په فرار اوس
شوروی قواوی د (چرکاسی) په
کوڅو او بازارو کښې چه په منځنی
ډنبر کښې واقع دی په جگړه اخته دی.
لندن : روز ولت آونس ته د
راتنگ په وخت کښې له ایډن هاور سره
ملاقات وکړ او د بحیره روم په منطقه
کښې ئی د متحدینو د حربی جیالو په
خصوص کښې چه له چرچل سره فیصله
شوی دی له ده سره مذاکرات وکړل.
روز ولت له المالمین څخه تر آونس
پوری د شمالی افریقې ټول مجاذ
وکوت او په (حمره) کښې ئی د جرمن
د خرابو الوتکو د لیدلو په اثر د
متحدینو د عسکر و فعالیت وستاوه.
المان سره ستاسی ارتباط څه تغییر
کړی دی ؟
جواب نه : لڅکه چه د ترکیبی خارجی
سیاست څه تغییر نکوی لډې چه د
محدود مملکتو سره د ترکیبی ارتباط هم
تغییر نه فیلوی او ترکیبه به دخپلو اساساتو
په مقابل کښې وفا داره پاته شی.
(ترانس اوشن)
برلین : جنرال قبلد مارشال رومل
په دنمارک کښې د عسکرې قطعو
تر لیدو وروسته ده قتلر دخوا موظف
شویدی چه د (جت لیند) استجکامونه
و کوری. (ترانس اوشن)
تصحیح
در شماره (۳۷۰۱) ۱۴ قوس
صفحه اول ستون پنج اصلاح در سطر (۴)
خبر مواصلت فارغ التحصیلان افغانی
بوطن بنیغالی سید عبد الحق خان
(بنیغالی سید اسحق خان) خوانده شود.

ازد مسکو نبوز :

نمایشگاه غنا نم حر بی شوروی

۱۲۵۰ متر بر قوه مرمی توپ بفرزاید و همچنان در مقابل قشون سرخ توپهای صحرائی ۱۰۵ میلی متره هنگری و توپهای نوع (هوتراز) (هوتزر) ممانکت مز بورادر میدان نبرد حاضر کردند قشون آلمان جهت تقویه عملیات ضد تانک رویه گرفته تمام توپهای ضد ظیاره خود حتی توپهای اتومات (هاچکس) فرانسوی و (انشالوو) ایتالیوی را بکار انداختند.

آلمانها در خط دوم دفاعی خود در جبهات بیولگراد، اوریل و سولسک با توپهای ۱۴۹ میلی متره بالای قشون شوروی آتشباری میکردند این توپها که قوه انداخت آن به ۲۵ کیلو متر بالغ میشود برای نخستین بار در سال گذشته توسط قشون احمر مغلوب و علی الرغم نیروی مد هس آن تقهقر قوای آلمان را مانع شده توانست. در جمله غنایم حربی یک عدد توپ ضد تانک (۱۰۵۹۹) نیز شامل است که مخصوصاً توجه مشاهده کنندگان را بجانب خود معطوف میدارد بر روی جوشن صیقلی سیاه رنگ این توپها رنگ مخصوصی اسامی عمله و کارکنان آن کاز و هله اول در آن به عملیات آغاز کرده اند و همچنان اسامی شهرها و نقاطی که در طی مدت عملیات توپ مزبور در آنجا حمل و نقل گردیده است منقوش میباشد نقاطی که این توپ در آن عملیات کرده عبارت اند از: اورینت، مسدنیا، بسا، رابیا، اوکراین، کریما، رزیف و اوریل که این سیر و گردش طولانی آن در اراضی و مناطق اشغال شده بالاخره در جبهه اوریل خاتمه یافت.

در کتاب مخصوص این نمایشگاه عبارت ذیل تجریر شده: «این نمایشگاه دهشت آورنده را به عظمت جنگ روس - آلمان آگاه ساخته و از چگونگی آن بیکاردهشت تانک اورامطلع میسازد» از وقت افتتاح نمایشگاه مزبور که از تاریخ آن اضافه از سه ماه سیری میشود تا اکنون زاید از دو میلیون نفر تماشاچی در آن شمولیت ورزیده اند و افعاً مشاهده کنندنده و قتیکه خود را در بین تخنیک حربی آلمان ملاحظه میکنند بخوبی میتواند بحقیقت بیکاردهشت ناهت محاذ شرق آلمانی پی برده و چگونگی فوت نیروی تانکها، توپها و فشرین را درک نماید.

در بین غنایم جنگی مشاهده آشیانه سیار ماشیندار که آلمانها آنرا بنام (سرطان مغلوب نشدنی) سمی کرده اند کارنامه یک فرد در وسی موسوم به (سیوین) را بیاد می آورد که مشارایه در مرکز نبرد با این سلاح مخوف مواجهه و در راه مغلوب ساختن آن خود را به تاف رسانیده است. قضیه (سیوین) حسب گفتار یکی از همکاران او که مرگش او را بچشم خود دیده ازین قرار است: قضیه در خار کوف واقع شد در حالیکه پیاده نظام شوروی با اثر یک حمله تعرضی پیش میرفتند تا گاه با یکی ازین (سرطانها) مواجهه گردیدند این سلاح عبارت از یک کتید نمایشی فولادی ۴ طنه بود که تا حدود تیرکش در عمق زمین نصب و ضخامت زره آن در قسمت فوقانی تا به ۱۵۰ میلی متر بالغ میشد ماشیندار

غذا و غذا اهمیت

(۸)

او خصوصاً به داسی وخت کتبی چه وینه او بوته لیواله وی نخکه چه جسمانی رغونه او به فی الحاله جذب کوی او دوشی دروند والی او قشار زیات کاندی اودینه ازومرو خراب اثر پیدا کتبی. دطیبانو دا خیال دی چه له بستی خخه دیورته کیدلو او دشی دیبده کیدلو خخه ورا ندی داو بو خیل دیر بیه کار دی او دادوه وخته داو بو خیلو دیاره دیر غوره وختونه دی.

به حقیقت کتبی داو بوله کله دوشی دوران قایم دی اوزمونز خیالات او احساسات دبرق به شان گزی لویه دا چه مری به او بوژوندی بولیکن داو بناچه مونصرف به او بوژوندی یو تروی اندازی پوری درسته او صحیح نه ده.

- (۲) نمکيات: دانسان وجود به ۱۶ خاصو کیمیائی عناصر و بانندی مشتمل دی (۱) اوكسیجن (۲) نایتروجن (۳) هایتروجن (۴) کاربن (۵) کلورین (۶) فلورین (۷) وسپنه (۸) فاسفورس (۹) کلسیم (۱۰) پوتاشیم (۱۱) مگنشیوم (۱۲) سویم (۱۳) سلفر (۱۴) سلیکا (۱۵) آیودین (۱۶) جست. داهر یوعنصر لجان لحاته کار او وظیفه لری او که به دی نمکیاتو کتبی وشی هم کم وی او به کافی مقدار وجود نه و نه رسینزی. (نوریا)

یا ماشیندار وصل است بجانب خود کشیده و بدین وسیله هدف را مورد آتشباری قرار میدهد. ولی این تدبیر از طرف قوای شوروی غیر موثر تلقی و گفته شده است که بکار بردن آن نمیتواند اصابت موثر مرمی را به هدف بار آورد زیرا آل (بریکوپ) تنها مسافه چشم رس را تمدید نمیتواند. آلمانها امر وز باشتاب هر چه تمامتری تبعات جدیدی ندارد دیده و در جبهات حرب سرعت آنرا سوق میدهند تا با وسایله پیشرفت افواج شوروی را متوقف و یا افلا دچاروقف سازند.

قوای آلمان زمانیکه جهت تسخیر اروپا عملیات حربی را آغاز کرد ارتقاء و اعتماد بزرگک ایشان بر تانک و طیاره برد ولی هنگامیکه باضربه های مد هس مواجهه گردیدند در آن وقت جهت حاصل کردن توفیق تسلیحاتی داخل اقدامات شده و بهر پیما نه که توپهای نوع سابق را از رومانیه، هنگری و بلجیم وسائر نقاط حتی توپهای خفیف کوهی ایتالیوی را که جمع آوری کرده توانستند در میدان حرب حاضر و بکار انداختند چنانچه منجمه یک عدد توپ فرانسوی است که در نمایشگاه موجود است. کپتان دو موگروف روسی که یکی از آمرین نمایشگاه بوده در تاریخ توپچی شخص دارای صلاحیتی میباشد در بنمورد اظهار نمود که توپ مزبور یکی از جمله دو عدد تویی است که در جولائی ۱۹۱۶ از جهازات حربی کارنوت و چارلس مارطل فرانسوی انتقال داده شده است دهه میل این توپ از قطر ۱۳۸/۶ میلی متر به ۱۴۵ میلی متر در آورده شده و بالنتیجه به یک توپ صحرائی دور زنی تحول یافته که فرانسو در جنگ عمومی گذشته از داشتن همچو سلاح محروم بود.

طلا اوسره زر

(۱۲)

له یوی خوا دسر مایو در قابت به اثر اوله بلی خوا داروپا پراونتی برخی دآلمان دستلطفه اغیزه امریکا ته داروپائی مالونو انتقال منع شوی وه. که دغومو انمو وجود نه لری به ۱۹۴۰ کال به ۱۹۳۹ کال به نسبت داروپا متعده ولایتو ته دطلا وارداتو به دیره اندازه سره صورت نیولی وه. ددی دیاره چه به امریکا کتبی خارچی پانگوزیاته برخه دمتعدینو ده چه به هغوسره لوازم پیری او به دی لاره کتبی بی شنیدی نوهر اقدام چه به امریکا کتبی داسعارو دقیه - داو وولودیاره کتبی به متجا رب مملکتو کتبی هم دا سعارو دقیمت داو دبد او سبب گزی او. ترهغه چه دا حال پای ته ونه رسینزی داروپائی اسعارو لسور بسدل متحسار رب دولتونه داروپا بی ما او نوله واردولو خخه نه شی منع کولای که خه هم دیره او زده موده دچگری ددوام سبب او آله و گزی.

له دی خخه دا بو هیدل کتبی چه عالم به دطلا له خصوصه له دهر وشد بد و مشکلا تو سره مخامخ شی او هغه مهال دیره مشکله ده چه دعالم تقود امریکائی دارو به مقابل کتبی مقاومت و کولای شی. ددی چگری به موده کتبی امریکائی صتا یعوترفی کری ده او به لوی رقابت به لاس پوری کری او متجا رب دولتونه به معجزو شی چه داحتیاج لاس داروپا بیکه خواوغزوی ترخو چه به خیل نوی ژوندن او دصلح به وخت کتبی خیل احتیاجات پوره کری شی. ترهغی اندازی چه دچگری موده ا ز دپیزی داروپا خساره دپیزی او داروپا انونو ته به بی احتیاج دپیزی تردی چه داعضا آتو دمووازینو تعادل بیو مشکل کاروگری. که ددعالم دخالانو له تقور نیولو خخه به وروسته امکان ولری چه دسر مایو لویه برخارو پانه چه ته ورو گزی مکر دصلح داستقرار نه وروسته به ژرتر ژراویه آسای سره داکار صورت ونه نیسی بلکه ددی کار دیاره به دپرسه لکه چه و موویل لحنی تجار تی عوامل هم شته دی چه له چگری نه وروسته به ام بیکائی مالو نوته دشدید احتیاج به اثریه وجود راشی او دیاس. ذکر شوی کار مانع به شی. او دا حقیقت باید ویا به شی چه دتبادل آزاری ته دوباره بپرتو وگر زبدل چه داحتیاج شدت پردار باندی تکادف وگری اوددی حالت دوام به دهنی اندازی طلا به جریان کتبی چه تر اوسه لاله متعده ولایتو خخه به ته یعنی به خارج ولایتو کتبی وجود لری تا نیرو کری نویدی نویدی باندی عالم له چگری خخه وروسته معجزو گزی چه دتبادل به حریت کتبی افلا هنی دانتقال به وخت کتبی لحنی نسبتی قیود اتواره قایل شی. لیکن هر کله چه د مطلوب به او دغیر مطلوبه وار دا تو د قیمت و رکول یومعقول امر بل کتبی نونخکه جدأ احتمال لری چه دسر مایو دانتقال اوجرکت هم دی قیود اتو به سیوری کتبی دوام و لری نو که داسی حالت ظهور و کری دنیا معجزو پتری چه یوه ندی کتله لکه دالر کتله یاد ستر لنگ کتله به وجود لری. (نوریا)